

UMUMIY O‘RTA TA‘LIM TIZIMIDA SMART TEXNOLOGIYALARNI QO‘LLASHNING NAZARIY ASOSLARI

¹Narkulov O.O.

¹Iqtisodiyot va pedagogika universiteti Samarqand kampusi v.b.dotsenti

²Yo‘ldoshev J.Q.

²Iqtisodiyot va pedagogika universiteti Samarqand kampusi magistranti

Annotatsiya. Mazkur maqolada umumiy o‘rta ta‘lim tizimida SMART texnologiyalarini qo‘llashning nazariy-pedagogik asoslari hamda SMART texnologiyalar tushunchasi, ularning zamonaviy ta‘lim jarayonidagi o‘rni va ahamiyati pedagogik nazariyalar nuqtayi nazaridan yoritilgan.

Kalit so‘zlar: SMART texnologiyalar, umumiy o‘rta ta‘lim, raqamli ta‘lim, pedagogik yondashuvlar, interaktiv ta‘lim, ta‘lim sifati.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПРИМЕНЕНИЯ SMART- ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ ОБЩЕГО СРЕДНЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация. В данной статье рассматриваются теоретико-педагогические основы применения SMART-технологий в системе общего среднего образования. Раскрывается сущность понятия SMART-технологий, а также их роль и значение в современном образовательном процессе с позиций педагогических теорий. Особое внимание уделяется влиянию SMART-технологий на повышение качества образования и развитие интерактивных форм обучения.

Ключевые слова: SMART-технологии, общее среднее образование, цифровое образование, педагогические подходы, интерактивное обучение, качество образования.

THEORETICAL FOUNDATIONS OF APPLYING SMART TECHNOLOGIES IN THE GENERAL SECONDARY EDUCATION SYSTEM

Abstract. This article examines the theoretical and pedagogical foundations of applying SMART technologies in the general secondary education system. The concept of SMART technologies, as well as their role and significance in the modern educational process, are analyzed from the perspective of pedagogical theories. Particular attention is paid to the impact of SMART technologies on improving the quality of education and enhancing interactive learning processes.

Keywords: SMART technologies, general secondary education, digital education, pedagogical approaches, interactive learning, quality of education.

Zamonaviy ta‘lim tizimining rivojlanish bosqichi axborot jamiyati talablari bilan bevosita bog‘liq bo‘lib, bunda o‘quv jarayonini raqamlashtirish,

individuallashtirish va interaktivlashtirish ustuvor vazifalardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Ayniqsa, umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'quvchilarning bilish faolligini oshirish, mustaqil va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish hamda ta'lim sifatini ta'minlashda SMART texnologiyalardan foydalanish muhim nazariy-pedagogik ahamiyat kasb etadi.

SMART texnologiyalar tushunchasi pedagogika fanida "aqlli", "moslashuvchan" va "intellektual" texnologiyalar majmui sifatida talqin qilinadi. Ular o'quv jarayonini boshqarish, nazorat qilish va tahlil etish imkoniyatlarini kengaytiruvchi raqamli vositalar, interaktiv platformalar hamda sun'iy intellekt elementlariga asoslangan texnologiyalarni o'z ichiga oladi. Nazariy jihatdan SMART texnologiyalar ta'lim jarayonini faqat axborot uzatish vositasi sifatida emas, balki o'quvchi shaxsini rivojlantirishga xizmat qiluvchi kompleks pedagogik tizim sifatida ko'rib chiqiladi.

Pedagogik nazariyalar tahlili shuni ko'rsatadiki, SMART texnologiyalar konstruktivizm, kognitiv yondashuv va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim nazariyalari bilan uzviy bog'liqdir. Konstruktivizm nazariyasiga ko'ra, bilimlar o'quvchi tomonidan faol ravishda yaratiladi, SMART texnologiyalar esa ushbu jarayonni interaktiv muhit orqali qo'llab-quvvatlaydi. Kognitiv yondashuvda esa axborotni qayta ishlash, tahlil qilish va xotirada mustahkamlash jarayonlari muhim bo'lib, raqamli vizualizatsiya, modellashtirish va simulyatsiya vositalari o'quvchilarning bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishiga xizmat qiladi.

Umumiy o'rta maktablar sharoitida SMART texnologiyalarni qo'llash nazariy jihatdan ta'lim jarayonining individuallashtirilishini ta'minlaydi. Bunda o'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlari, bilim darajasi va o'zlashtirish sur'atlari hisobga olinadi. Adaptiv o'quv dasturlari, elektron darsliklar va interaktiv topshiriqlar orqali har bir o'quvchi uchun individual ta'lim yo'nalishi shakllantiriladi. Bu esa shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tamoyillarining amaliy ifodasini ta'minlaydi [1].

Shuningdek, SMART texnologiyalar didaktik nuqtayi nazardan o'quv jarayonining mazmuni, shakli va metodlarini takomillashtirishga xizmat qiladi. An'anaviy darslarda ustun bo'lgan reproduktiv faoliyat o'rnini muammoli, izlanishga asoslangan va interaktiv ta'lim faoliyati egallaydi. Natijada o'quvchilarning bilim olish jarayoni faollashib, ularning o'z-o'zini nazorat qilish va refleksiya ko'nikmalari rivojlanadi.

Xulosa qilib aytganda, umumiy o'rta ta'lim tizimida SMART texnologiyalarni joriy etishning nazariy-pedagogik asoslari zamonaviy ta'lim paradigmalari bilan uzviy bog'liq bo'lib, u o'quv jarayonini sifat jihatdan yangi bosqichga olib chiqishga xizmat qiladi. Mazkur paragrafda tahlil qilingan nazariy yondashuvlar keyingi paragraflarda SMART texnologiyalar asosida o'quv jarayonini takomillashtirishning amaliy va metodik jihatlarini yoritish uchun metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1.Смирнова Н.В. SMART-образование в условиях цифровой школы.Москва: Юрайт, 2022.

2. Kumar J.A., Silva P. A. “Learning Analytics and Smart Learning Environments.”

Computers & Education, 2021.

3. Андреев А.А. “SMART-технологии как фактор повышения качества образования.”

Педагогика, №4, 2021.

4. Полат Е.С., Бухаркина М.Ю. *Современные педагогические и информационные технологии в системе образования*. Москва: Академия, 2020.